OPENBAAR

Memo (Forum / raad)

Aan : Het Forum

Van : Het college van burgemeester en wethouders

Datum : 05-01-2021

Doel: : Informeren **Nummer toezegging:**

Onderwerp : Motie Geen biomassa voor Zutphens warmtenet

Inlichtingen bij :

Inhoud

Inleiding

Wij hebben uw motie 2020-MD00035 met belangstelling gelezen. Het is fijn en hartverwarmend dat een meerderheid van uw raad zich inzet voor het terugdringen van CO2. In dit memo willen wij u graag informeren over ons standpunt en kort ingaan op twee beweringen uit de motie.

Standpunt college

Uit uw en onze bronnen blijkt dat er fel en soms emotioneel wordt gedebatteerd en gediscussieerd over de duiding en betekenis van biomassa. Dat is logisch want een besluit over de wijze van verwarming van (delen van) ons land en de gemeenten heeft effect op veel inwoners. Het heeft onze voorkeur om bij de energietransitie vooral te kijken naar wat er wel kan en niet nog eens jaren te verliezen aan abstracte discussies en debatten. De motie richt zich in onze ogen op basis van onvolledige beweringen teveel op wat niet kan en mag.
Zijn wij daarmee een voorstander van biomassa in de brede betekenis van deze term? Nee dat zijn wij zeker niet. Hebben wij ons gecommitteerd aan biomassa? Nee, dat hebben wij niet gedaan. Sterker, biomassa heeft niet onze voorkeur. Zoals u weet is de gemeente ruim een jaar geleden met verschillende partners in het project van Rijkswaterstaat “Grip op de Maas” gestapt. We hebben daarin onderzocht of TEO[1] van de IJssel kan leiden tot een positieve businesscase voor een warmtenet. Dit project was de basis van onze subsidieaanvraag.
Laat dus duidelijk zijn dat het uitgangspunt van ons is om warmtenetten duurzaam te verwarmen met geothermie, aquathermie, restwarmte of andere duurzame mogelijkheden. Daarbij kan het (financieel) rendabel zijn om biomassa te gebruiken om de piekvraag te voorzien of momenten te verwarmen dat eerdergenoemde methoden niet voorhanden zijn[2]. Idealiter wordt op die momenten gebruik gemaakt van houtig restafval uit de regio. In ieder geval moet de biomassa voldoen aan de strenge eisen van de RvO. Hierin staat bijvoorbeeld dat biomassa 70% minder moet uitstoten dan het fossiele alternatief. Hierbij moet wel worden gekeken naar de hele keten: van de vrachtwagen die de boomstammen vervoert en het energieverbruik van de houtpelletfabriek tot de scheepsdiesel.
Hoewel wij dus ook liever ‘lange termijn’ duurzame bronnen voor het verwarmen van het warmtenet zien, is biomassa nu uitsluiten voorbarig. Biomassa kan erg rendabel zijn voor piekvermogen en het kan fungeren als

[1] Thermische Energie uit Oppervlaktewater
[2] Zoals ook de SER (pagina 25, Biomassa in balans) en andere bijgevoegde bronnen aangeven

baseload wanneer andere bronnen niet voorhanden zijn. Het bij voorbaat uitsluiten van energiebronnen, zeker met de argumenten uit de motie, kan leiden tot hoge kosten om te verduurzamen en andere negatieve externaliteiten zoals het verlies van warmte bij piekmomenten. Het is wel belangrijk om de eerdergenoemde punten van kritiek mee te nemen in de overweging welk type biomassa in te zetten en op welke momenten dit gebeurt. Tenslotte staan er in Nederland vele typen Biomassacentrales. Het is dus van groot belang heldere kaders te stellen om recht te doen aan zorgen die leven onder inwoners en uw raad.

Wij willen u in overweging geven ons te verzoeken om in de TransitieVisieWarmte die wij in 2021 opstellen tot een afwegingskader[3] te komen zo mogelijk voorzien van de rekentool, waar Natuur en milieu voor pleit. Daarmee richt u zich als gemeenteraad op wat er wel kan en verbindt u daar een helder kader aan.

Motie
Tenslotte zouden wij nog graag twee beweringen uit de motie van een reactie voorzien.
De luchtkwaliteit te lijden heeft onder de uitstoot van (ultra) fijnstof en stikstof door biomassacentrales;
De luchtkwaliteit heeft te lijden onder de biomassacentrales maar niet zoveel als in dit punt wordt gesuggereerd. Wel moet hierbij worden aangetekend dat er 100 verschillende centrales en soorten biomassa zijn. In het geval van een moderne centrale met goede filters is de bijdrage aan fijnstof en stikstof in de lucht gering. Een biomassacentrale die een warmtenet voor 2.500 huishoudens verwarmt, stoot net zoveel fijnstof uit als 10 houtkachels. Wanneer de indieners zich zorgen maken over de fijnstof en stikstof kan beter worden gelobbyd tegen de houtkachels en anders tegen wegverkeer en de landbouw die significant meer stikstof uitstoten dan de energiesector[4].
Verbranden van biomassa meer CO2 uitstoot dan het verbranden van gas;
Dit hangt er helemaal van vanaf hoe je dat bekijkt. Kijk je alleen naar wat er uit de schoorsteen komt, klopt deze bewering. Op het moment dat je naar de hele cyclus kijkt is de netto uitstoot van biomassa in veel gevallen (veel) minder dan die van gas. Hoeveel dit precies is, hangt van de omstandigheden zoals type biomassa en centrale af. Natuur en milieu pleit er dan ook voor om met een rekentool te komen om van deze discussie te worden verlost.

Bronnen waaruit geput is:
- Bio-scope - Toepassingen en beschikbaarheid van duurzame biomassa (CE-Delft)
- Biomassa in perspectief - Joint fact-finding biomassa – een zoektocht naar feiten in een verhitte discussie (De Gemeynt en MSG Sustainable Strategies, PDF, 5 MB)

Een verstandige strategie zet daarom op meerdere sporen gelijktijdig in. Daarbij zijn de volgende voorbeelden genoemd:
1. voor warmtenetten in de gebouwde omgeving kan nu ingezet worden op biowarmte als gelijktijdig geothermie wordt ontwikkeld;
https://www.wur.nl/nl/Dossiers/dossier/Biomassa.htm#WUR

https://www.nvde.nl/wp-content/uploads/2019/11/NVDE-Biomassa-10-puntenblad-en-Position-Paperv3.pdf
https://www.pbl.nl/publicaties/beschikbaarheid-en-toepassingsmogelijkheden-van-duurzame-biomassa-verslag-van-een-zoektocht-naar-gedeelde-feiten#PBL
https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2020/biomassa-in-balans.pdf

Bijlage(n)
-

[3] Een voorbeeld van een dergelijk kader kunt u vinden in het rapport van de SER (pagina 23, Biomassa in balans)
[4] Martin Junginger in gesprek met het AD